

Թեստ աշխարհագրությունից

Հրահանգ

Ձեր առջև թեստի էլեկտրոնային բուկլետն է:

Ուշադիր ծանոթացեք թեստի յուրաքանչյուր առաջադրանքի հրահանգին, ճիշտ ընկալեք յուրաքանչյուր առաջադրանքի պահանջը և նոր միայն սկսեք աշխատանքը:

Թեստի վրա աշխատելիս կիրառեք կցված քարտեզները:

Սկստի ունեցեք, որ եթե ճիշտ պատասխանի հետ մեկտեղ նշեք նաև սխալ պատասխանը, ապա միավոր չեք վաստակի:

Թեստի առավելագույն միավորն է՝ 55

Թեստի վրա աշխատելու համար տրվում է 4 ժամ

Մաղթում ենք հաջողություն:

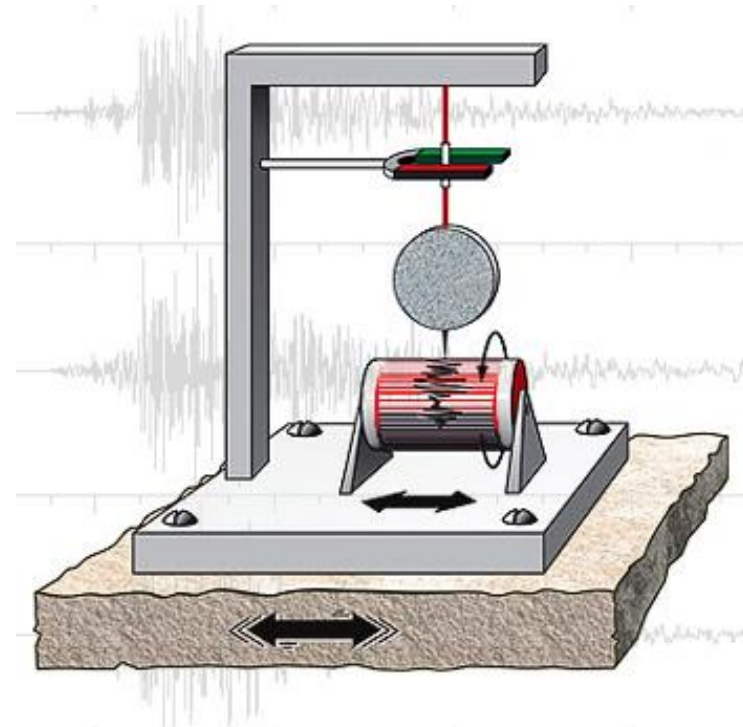
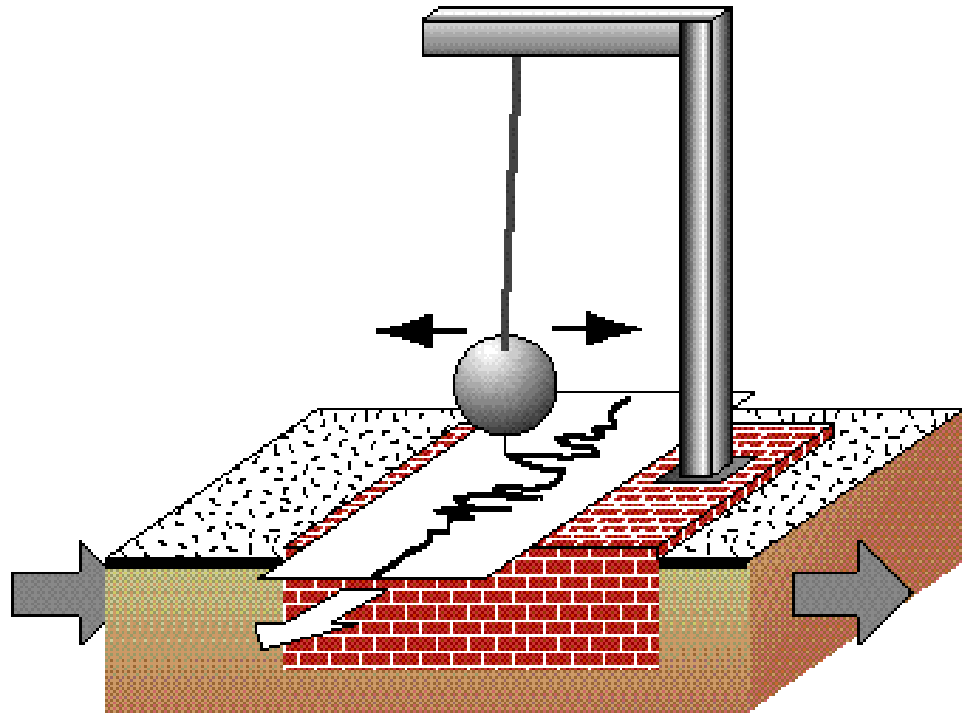

➤ *Հարց ընտրովի պատասխաններով - առաջադրանք № 1-16*

Հրահանգ

Յուրաքանչյուր հարցին տրված է չորս ենթադրական պատասխան: Դրանցից միայն մեկն է ճիշտ: Ընտրած պատասխանը տեղափոխեք պատասխանների թերթիկի վրա, հետևյալ կերպ՝ պատասխանի համապատասխան վանդակում դրեք X նշանը: Ոչ մի այլ նշում, հորիզոնական կամ ուղղահայաց գծեր, շրջագծումներ և այլն, չի ընկալվի էլեկտրոնային ծրագրի կողմից: Եթե ցանկանում եք ուղղել պատասխանների թերթիկում նշած պատասխանը, ամբողջությամբ ներկեք վանդակը, որտեղ դրել եք X նշանը և այնուհետև նշեք պատասխանի նոր տարբերակը (դրեք X նշանը նոր վանդակում): Կրկին անգամ ընտրել այն պատասխանը, որն արդեն ուղղել եք, հնարավոր չէ: Յուրաքանչյուր առաջադրանք գնահատվում է 1 միավոր:

(1) 1. Ի՞նչ են գրանցում նշված սարքերը:

- ա) ջրի ծախսը,
- բ) սեյսմիկ տատանումները,
- գ) մթնոլորտային ճնշումը,
- դ) հարաբերական խոնավությունը:

(1) 2. Ինչպե՞ս է կոչվում 100-ից 1000 կմ տրամագծով ուղղահայաց առանցք ունեցող օղային զանգվածը, որի կենտրոնական մասում ցածր մթնոլորտային ճնշման տարածք է և այն առաջանում է Հս.լ. 23° և Հվ.լ. 23° միջև: Բնութագրվում է բարձր բարոմետրիկ գրադիենտով և ուժեղ քամիներով, որոնք հաճախ վերածվում են փոթորիկների:

ս) բարձր անտիցիկլոն,

ծ) ցածր անտիցիկլոն,

ճ) արևդարձային ցիկլոն,

Պ) բևեռային ցիկլոն:

(1) 3. Ինչպե՞ս է կոչվում տարբեր ֆիզիկական հասկություններով օդային զանգվածների միջև գոյություն ունեցող քիչ թե շատ նեղ գոտին, որն առաջանում է մթնոլորտային ստորին շերտերում տաք և սառը օդային զանգվածների միմյանց մոտենալու ընթացքում:

ա) գիկլոն,

ծ) անտիցիկլոն,

ց) մթնոլորտային ֆրոնտ,

ճ) օդերևութաբանական դեպրեսիա:

(1) 4. Եթե տանից դպրոց ուղղվող աշակերտը շարժվում է 225° ազիմուտով, ապա ի՞նչ ազիմուտով կշարժվի նա, դպրոցից տուն վերադառնալիս:

ա) 45°

բ) 90°

գ) 180°

դ) 270°

(1) 5. Ի՞նչը հնարավոր չէ որոշել գլոբալ տեղորոշման համակարգի՝ GPS- ի միջոցով:

ա) աշխարհագրական կոորդինատները,

ծ) հորիզոնի կողմերը,

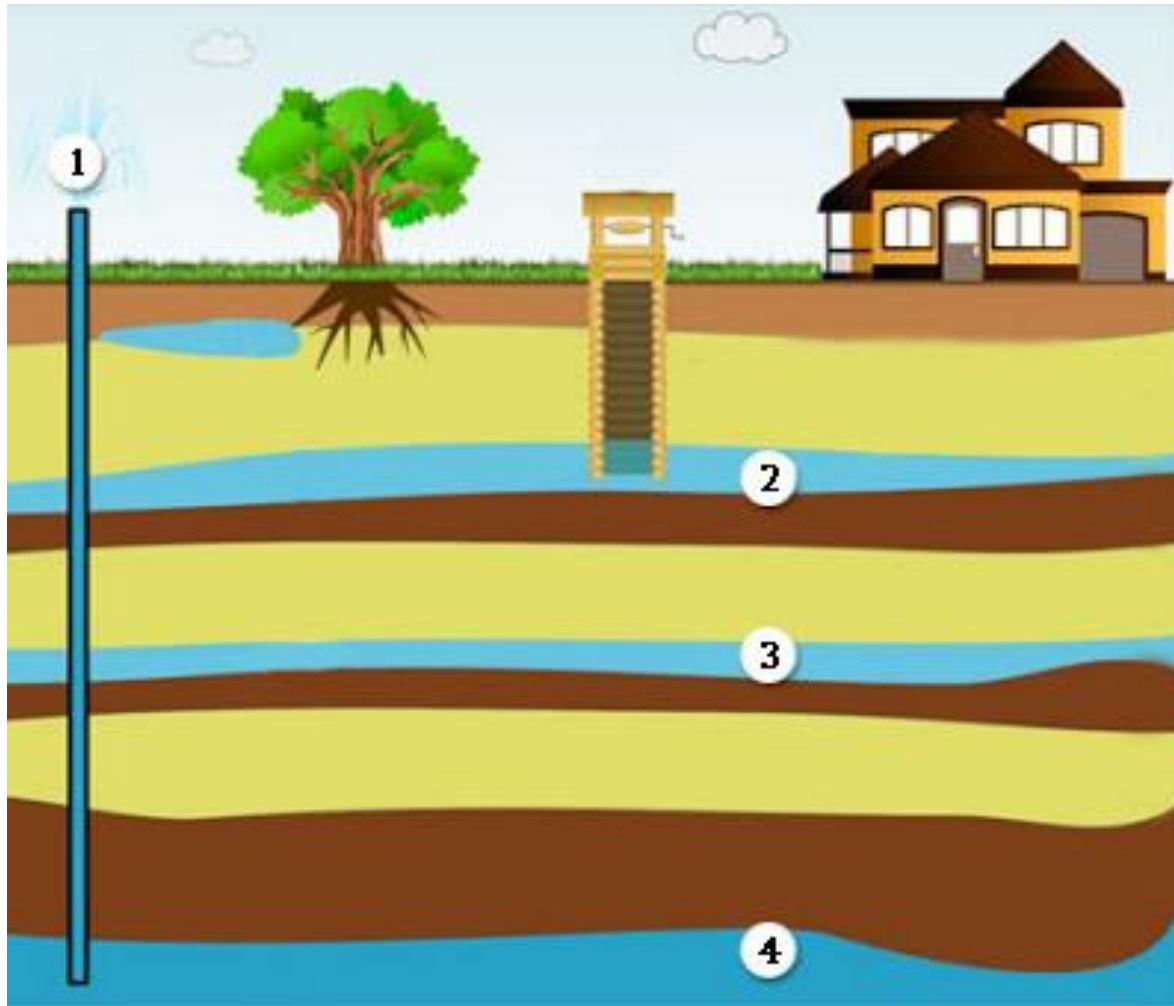
ճ) բացարձակ բարձրությունը,

Վ) երկրաշարժի ուժգնությունը:

(1) 6. Ռելիեֆի ո՞ր ձևն է սառցադաշտային ծագման:

(1) 7. Միեմայի վրա ո՞ր թվանշանով են նշված գրունտային ջրերը:

ա) 1

ծ) 2

ճ) 3

զ) 4

(1) 8. Գլոբալ տաքացման հետևանքով թվարկածներից ո՞րը կենթարկվի ամենանվազագույն փոխադասարկումների:

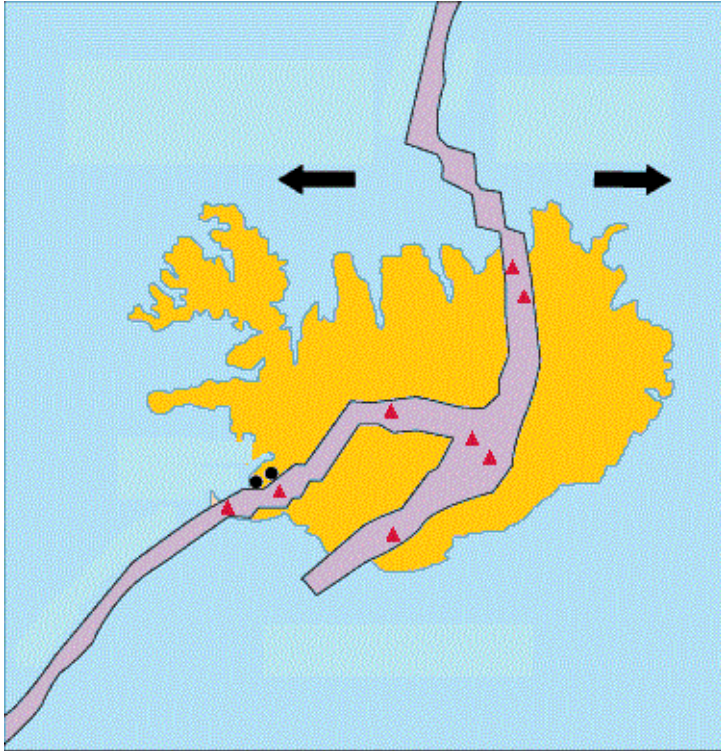
ա) ռելիեֆի մեզաձևերը,

ծ) ֆլորայի տեսակները,

զ) լեռնային սառցադաշտերի մակերեսը,

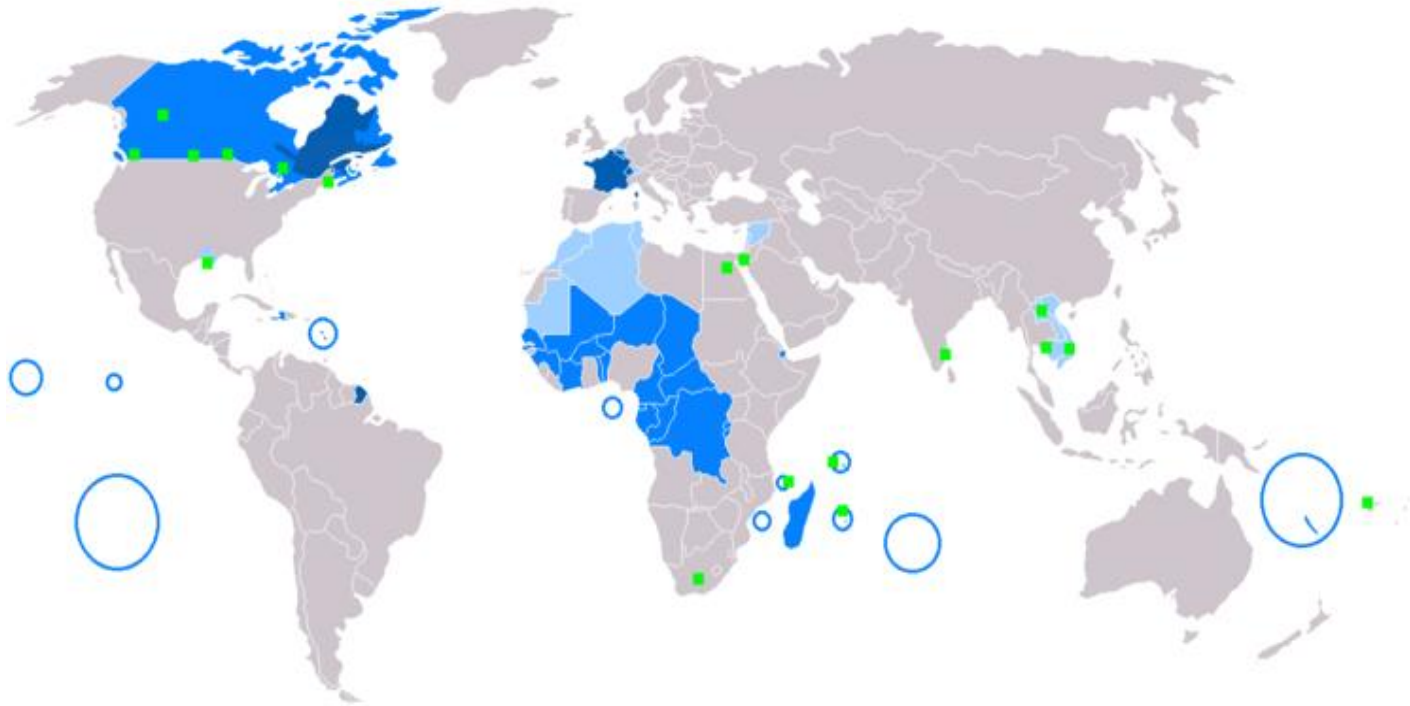
զ) մթնոլորտային տեղումների քանակը:

(1) 9. Ի՞նչ է նշված Իսլանդիայի քարտեզի վրա:

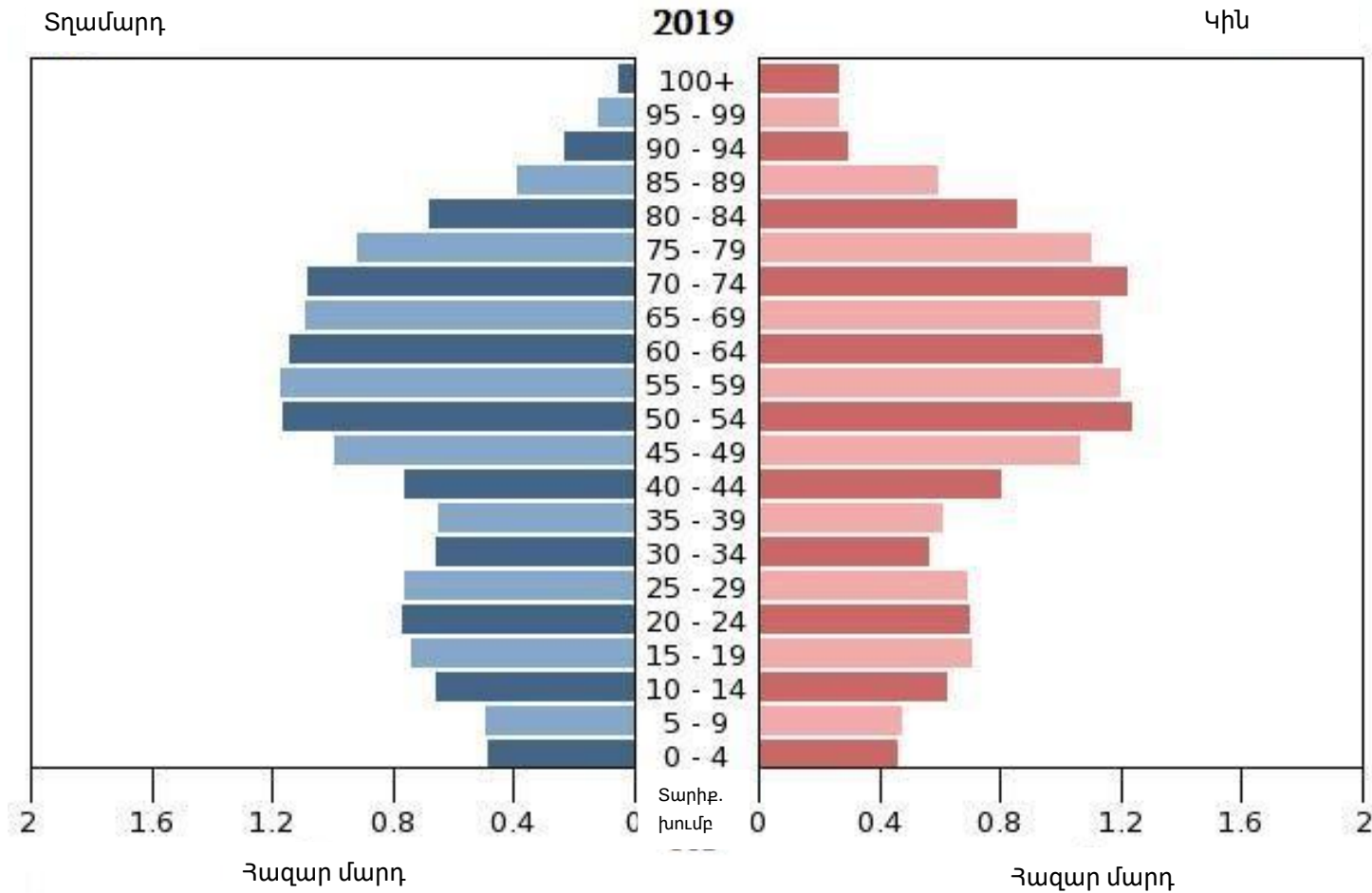
- ա) տեկտոնական թիթեղների բաժանման տարածքը,
- ծ) կլիմայական մարզերի միջև սահմանը,
- գ) ազգային պարկերը կապող ճանապարհը,
- զ) չվող թռչունների հանգրվանման տարածքը:

(1) 10. Ո՞ր լեզվի տարածումն է պատկերված քարտեզի վրա:

- ա) անգլերենի,
- բ) իսպաներենի,
- գ) գերմաներենի,
- դ) ֆրանսերենի:

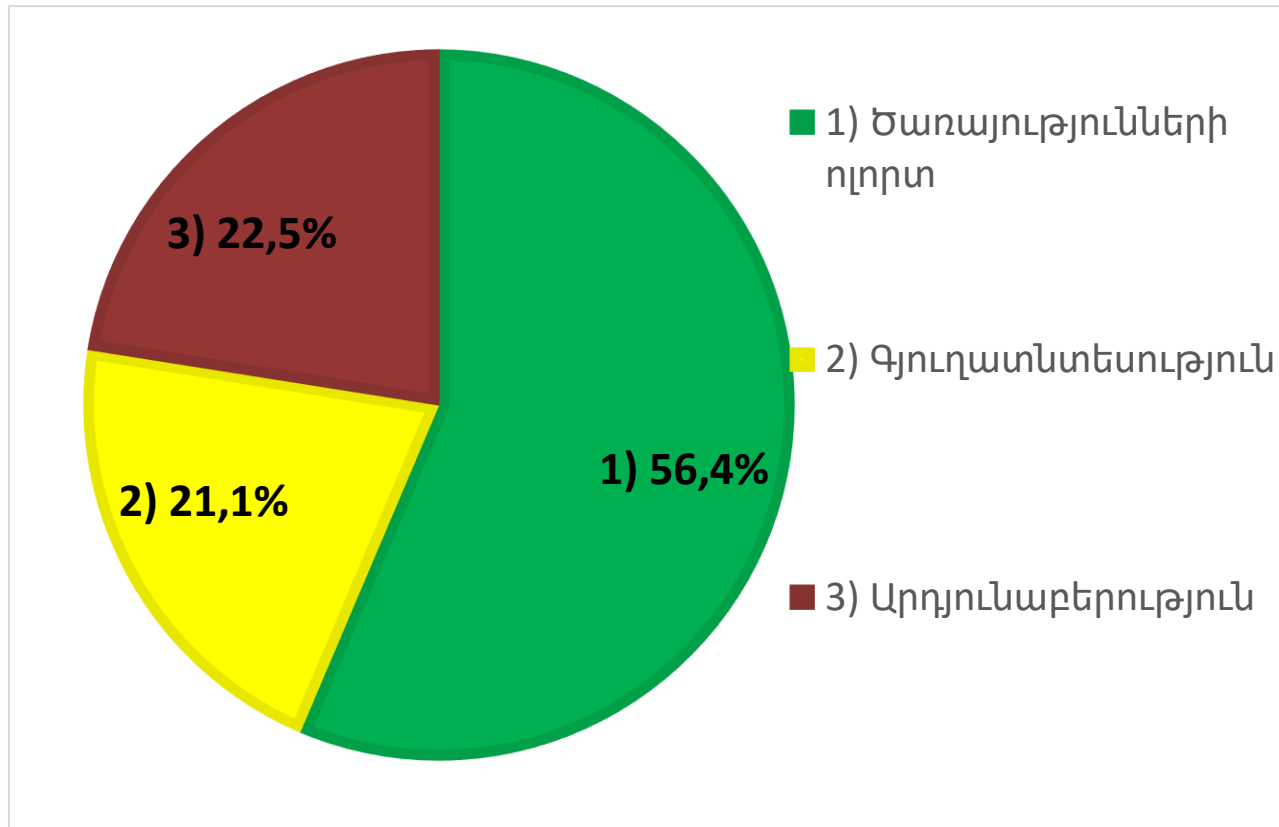
(1) 11. Ո՞ր պետության սեռատարիքային կազմն է պատկերում տրված ժողովրդագրական բուրգը:

- ա) Չինաստանի,
- ծ) Մոնակոյի,
- ց) Կենիայի,
- ղ) Կանադայի:

(1) 12. Ո՞ր պետության տնտեսության կառուցվածքն է արտացոլում ներկայացված դիագրամը:

ՀՆԱ-ի բաժանումն ըստ տնտեսական սեկտորների

ա) Ճապոնիայի,

ծ) Իսպանիայի,

ց) Աֆղանստանի,

դ) Ավստրալիայի:

(1) 13. Ո՞ր անվանումը չի համապատասխանում խոշոր քաղաքներում կոմունալ ծառայությունից զուրկ, հիմնականում ապօրինի և ոչ ֆորմալ բնակավայրերով թաղամասերին:

- ա) Սիթի,
- բ) Ֆավելա,
- գ) Բիդոնվիլ,
- դ) Շենթի թաուն:

(1) 14. Վիճակագրական տվյալների համաձայն, 2019 թվականին Վրաստանում արտադրվել է մոտավորապես 107 հազար տոննա ցորեն, իսկ ներմուծվել՝ 493 հազար տոննա: Որոշե՞ք ցորենի պահանջարկի մոտավորապես քանի՞ տոկոսն է բավարարում ներքին արտադրությունը:

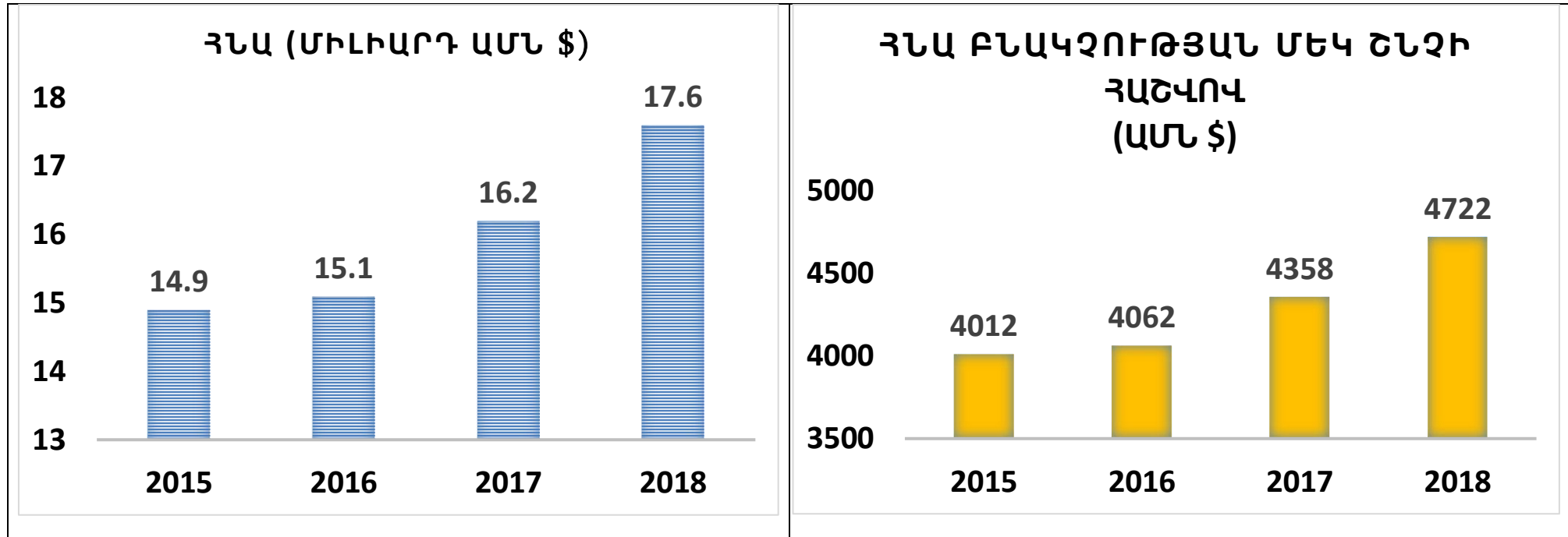
ա) 11%

ბ) 18%

գ) 24%

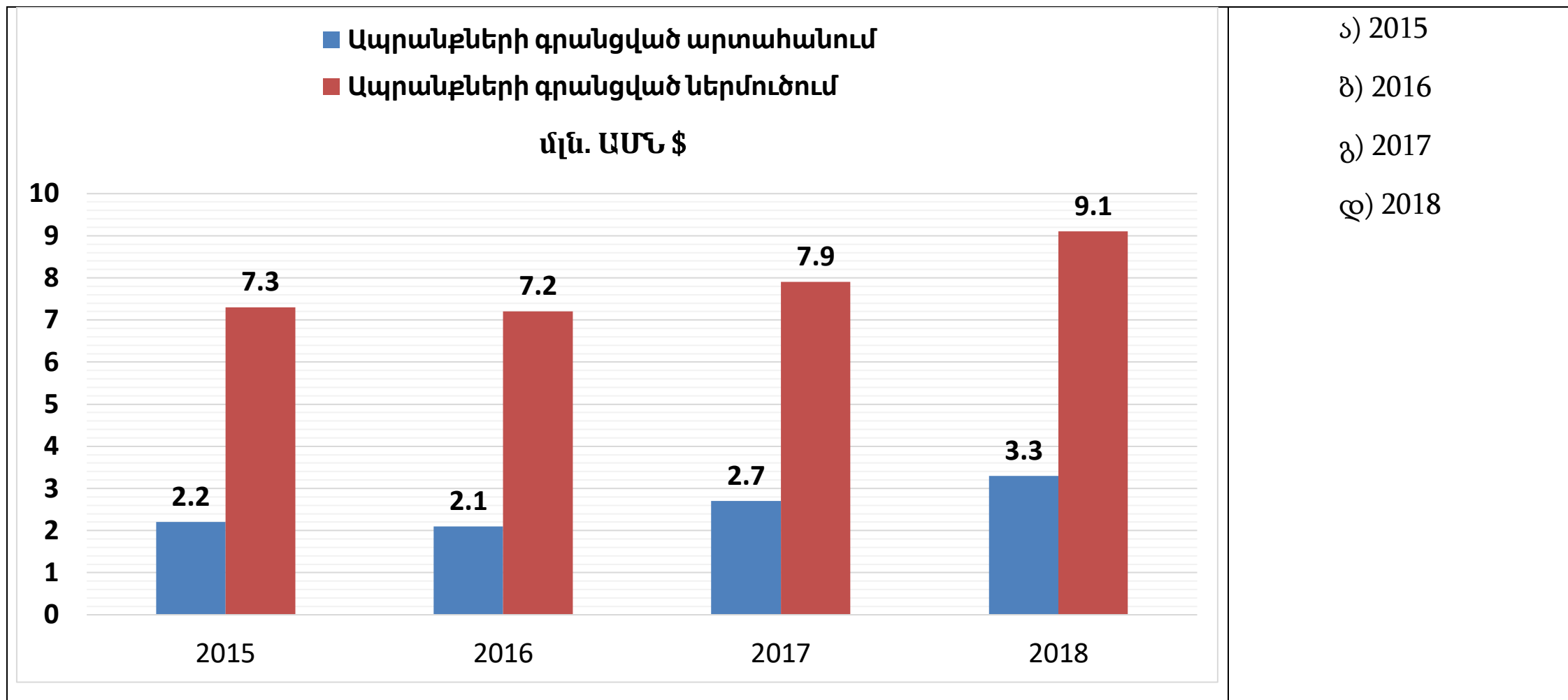
դ) 29%

(1) 15. Դիագրամում պատկերված տվյալների համաձայն, որքա՞ն էր կազմում Վրաստանի բնակչության թիվը 2018 թվականին:

- ա) 3 155 442 մարդ,
- ბ) 3 717 380 մարդ,
- გ) 3 717 301 մարդ,
- დ) 3 727 234 մարդ:

(1) 16. Դիագրամում ներկայացված տվյալների համաձայն, ո՞ր թվականին էր բոլորից բարձր արտաքին առևտրի շրջանառության ցուցանիշը:

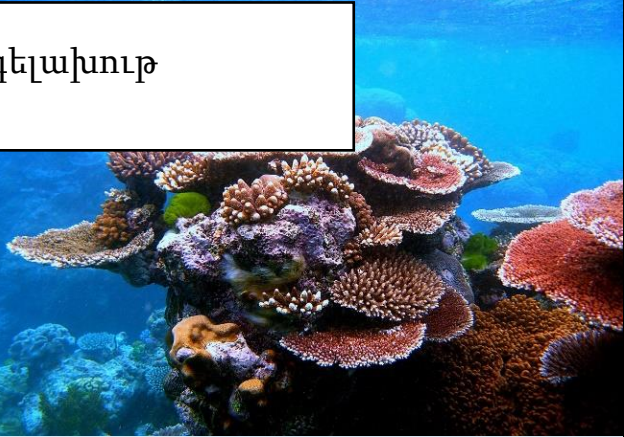

➤ *Համապատասխանության որոշում՝ առաջադրանք № 17-20*

Հրահանգ

Որոշեք համապատասխանությունը առաջադրանքում ներկայացված երկու թվարկացանկի միջև: Պատասխանը գրառեք պատասխանների թերթիկում տրված աղյուսակում: Յուրաքանչյուր տառի տակ գրեք համապատասխան թվանշանը: Առաջադրանքի առավելագույն միավորն է՝ 2:

(2) 17. Որոշեք համապատասխանությունը (հաշվի առեք, որ պատասխանը հնարավոր չէ կրկնել):

ՅՈՒՆԵՍԿՕ -ի համաշխարհային ժառանգության ցանկում ընդգրկված հուշարձան

<p>Մեծ Արգելախուր</p> 	<p>Ճ)</p> <p>Անապատ Դաշթե-Լուր</p>	<p>Ճ)</p> <p>Ռեդվուդի ազգային պարկ</p>
<p>Տ)</p> <p>Բելովեժյան թավուտ</p>	<p>Զ)</p> <p>Նասկայի գեոգլիֆներ</p>	<p>Մեծ Ռիֆթ հովիտ</p> <p>Յ)</p>

Հուշարձանի գտնվելու վայրը

1	2	3	4	5	6	7
Ասիա	Անտարկտիդա	Աֆրիկա	Ավստրալիա և Օվկիանիա	Եվրոպա	Հարավային Ամերիկա	Հյուսիսային Ամերիկա

(2) 18. Որոշեք համապատասխանությունը (հաշվի առեք, որ պատասխանը հնարավոր չէ կրկնել).

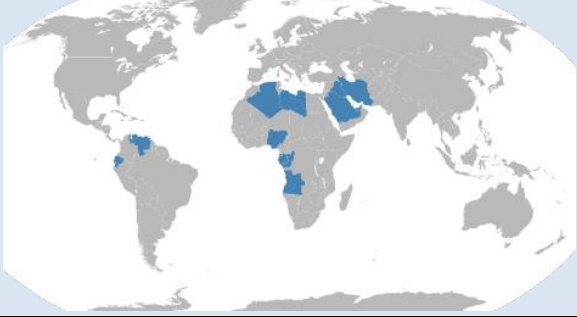
	Քաղաք		Աշխարհագրական կոորդինատներ
Տ	Մոնտեվիդեո	1	Հս.լ. 52°31' Արլ.երկ. 13°23'
Ծ	Ադիս Աբեբա	2	Հվ.լ. 82°46' Արմ.երկ. 65°15'
Ծ	Օտտավա	3	Հվ.լ. 41°17' Արլ.երկ. 174°46'
Ջ	Վելինգտոն	4	Հս.լ. 9°01' Արլ.երկ. 38°44'
Յ	Բեռլին	5	Հվ.լ. 34°52' Արմ.երկ. 56°10'
		6	Հս.լ. 78°58' Արլ.երկ. 20°06'
		7	Հս.լ. 45°25' Արմ.երկ. 75°41'

(2) 19. Որոշեք համապատասխանությունը (հաշվի առեք, որ պատասխանը հնարավոր չէ կրկնել).

	Բացատրություն		Տերմին
Տ	Երկրակեղևի իջած տեղամաս, որն իրենից ներկայացնում է զառիկող կամ ուղղահայաց խզումային խախտումներով սահմանափակված հատված:	1	Կալդերա
Ծ	Օվալաձև կամ շրջանաձև հրաբխային ծագում ունեցող ընդարձակ գոգահովիտ, տեղ-տեղ աստիճանաձև լանջերով:	2	Ատոլ
Ճ	Քամու միջոցով ստեղծված և բուսականությամբ չամրացված փխրուն ավազից կուտակված թումբ կամ բլուր անապատում:	3	Հորստ
Ձ	Հարթավայրային գետի ոլորապտույտներ, որոնց շառավիղը կախված է գետի ջրարատությունից և արագությունից:	4	Գրաբեն
Չ	Օղակաձև կորալային կղզի, որի ներսում կա առանձնացված կամ նեղուցներով օվկիանոսի (ծովի) հետ կապված ծովալճակ:	5	Մեանդր
		6	Մորեն
		7	Բարխան

(2) 20. Որոշեք համապատասխանությունը (հաշվի առեք, որ պատասխանը հնարավոր է կրկնել).

Միջազգային կազմակերպության անդամ երկրներ

<p>ա)</p> 	<p>Ն)</p> 	<p>Ճ)</p>
<p>Բ)</p> 	<p>Ե)</p> 	<p>Յ)</p>

Միջազգային կազմակերպության դրոշ

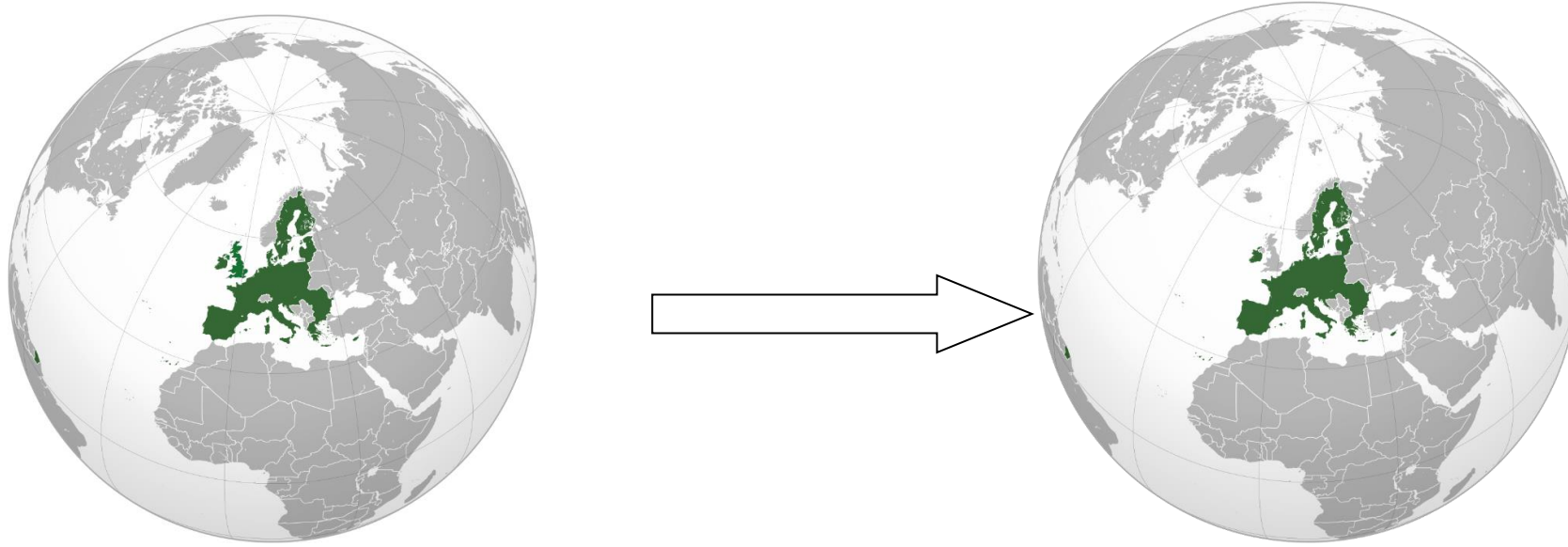
1	2	3	4	5
				

➤ *Տեղեկատվության վերլուծություն- առաջադրանք № 21-25*

Հրահանգ

Ուշադիր ծանոթացեք տրված տեղեկատվությանը (լուսանկար, աղյուսակ, գրաֆիկ և այլն) և պատասխանեք հարցերին:
Պատասխանը գրառեք պատասխանների թերթիկում հատկացված համապատասխան տեղում: Միավորների քանակը սահմանվում է՝ ըստ կոնկրետ առաջադրանքի:

(2) 21. Պատասխանեք հարցերին՝ կապված Եվրամիության հետ¹:

(1) 21.1. Բերեք օրինակ, ի՞նչ ազդեցություն կարող է ունենալ Բրեքսիթը (Brexit)² Միացյալ Թագավորության վրա:

(1) 21.2. Բերեք օրինակ, ի՞նչ ազդեցություն կարող է ունենալ Բրեքսիթը (Brexit) Եվրամիության վրա:

¹ Առաջին և երկրորդ հարցի պատասխանը չպետք է վերաբերի միևնույն խնդրին: Հակառակ դեպքում առաջադրանքը կգնահատվի մեկ միավոր:

² Միացյալ Թագավորության հեռացումը Եվրոպական միությունից

(3) 22. Վերլուծեք տրված տեղեկությունները և պատասխանեք հարցերին.

	N տարածաշրջան	Տվյալներ
1	Բնակչության թիվը (2019 թվական, հունվարի 1)	18 000 մարդ
2	Տարածաշրջանի մակերեսը	5 000 կմ ²
3	Ծնելիության ընդհանուր գործակիցը	16 ‰
4	Մահացության ընդհանուր գործակիցը	18 ‰
5	Վտարանդի (էմիգրանտ) (2019.01.01-ից մինչև 2020.01.01)	250
6	Ներգաղթյալ (իմիգրանտ) (2019.01.01-ից մինչև 2020.01.01)	2 500
7	Ուրբանիզացման մակարդակը	79%

(2) 22.1. Որոշեք դրական է, թե՞ բացասական N տարածաշրջանի բնակչության աճի տեմպի ցուցանիշը և բացատրեք, ինչո՞վ է (ո՞ր տվյալով է) պայմանավորված այդ արդյունքը:

(1) 22.2. Որքա՞ն է բնակչության բնական աճի ընդհանուր գործակիցը 2019 թվականին:

ա) -2 ‰

ծ) -1.12 ‰

ց) 2 ‰

զ) 34‰

(8) 23. Վերլուծեք տրված տեղեկությունները և պատասխանեք հարցերին.

Ստորև ներկայացված են Համաշխարհային բանկի կողմից հրապարակված վիճակագրական տեղեկություններ: 2020-2021 թվականների տվյալներն արտացոլում են Համաշխարհային բանկի փորձագետների կանխատեսումները:

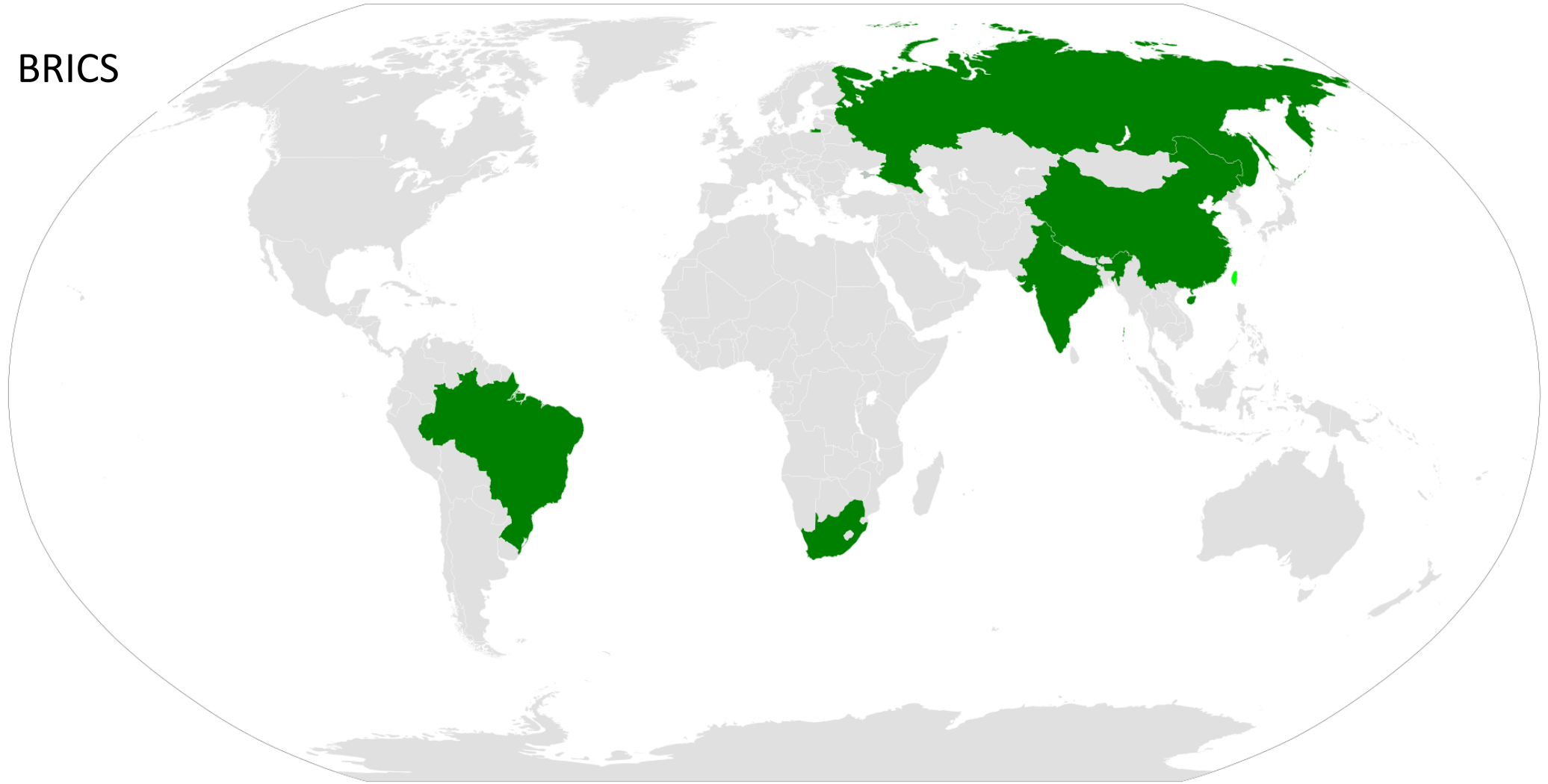
Աղյուսակ 1.

	2017	2018	2019	2020 ¹	2021 ¹
Համաշխարհային տնտեսության աճի ցուցանիշ	3.3%	3.0%	2.4%	-5.2%	4.2%
Չինաստանի տնտեսական աճի ցուցանիշ	6.8%	6.6%	6.1%	1.0%	6.9%
Ադրբեջանի տնտեսական աճի ցուցանիշ	0.2%	1.5%	2.2%	-2.6%	2.2%
Վրաստանի տնտեսական աճի ցուցանիշ	4.8%	4.8%	5.1%	-4.8%	4.0%
ԲՐԻԿՍ-ի (BRICS) կազմում գտնվող երկրների տնտեսական աճի ցուցանիշ	5.3%	5.3%	4.7%	-1.7%	5.3%
Նավթի գների տոկոսային փոփոխություն	23.3%	29.4%	-10.2%	-47.9%	18.8%

[Անցնել առաջադրանքի երկրորդ էջին](#) , [երրորդ էջին](#) , [չորրորդ էջին](#)

¹ ներկայացված են կանխատեսվող տվյալներ

BRICS

Անցնել առաջադրանքի. [առաջին էջին](#) , [երրորդ էջին](#) , [չորրորդ էջին](#)

Աղյուսակ 2. Տնտեսական աճի ցուցանիշն՝ ըստ տարածաշրջանների.

	2017	2018	2019	2020 ²	2021 ⁻²
Արևելյան Ասիա և Խաղաղ օվկիանոսի ավազանի երկրներ	6.5%	6.3%	5.9%	0.5%	6.6%
Եվրոպա և Կենտրոնական Ասիայի երկրներ	4.1%	3.3%	2.2%	-4.7%	3.6%
Լատինական Ամերիկա և Կարիբյան ծովի ավազանի երկրներ	1.9%	1.7%	0.8%	-7.2%	2.8%
Մերձավոր Արևելք և Հյուսիսային Աֆրիկայի երկրներ	1.1%	0.9%	-0.2%	-4.2%	2.3%
Հարավասիական երկրներ	6.5%	6.5%	4.7%	-2.7%	2.8%
Սահարայից դեպի հարավ գտնվող Աֆրիկյան երկրներ	2.6%	2.6%	2.2%	-2.8%	3.1%

Անցնել առաջադրանքի. [առաջին էջին](#) , [երկրորդ էջին](#) , [չորրորդ էջին](#)

² Ներկայացված են կանխատեսվող տվյալներ

- (1) **23.1.** Ինչո՞վ է բացատրվում 2020 թվականի տնտեսական աճի ցուցանիշի բացասական դինամիկան:
- (1) **23.2.** Կանխատեսվող տվյալների համաձայն, համաշխարհային տնտեսության աճը 2021 թվականին կկազմի 4,2%: Հաշվի առնելով այս կանխատեսումը, բացատրե՞ք՝ 2021 թվականին համաշխարհային տնտեսության ծավալը կգերազանցի, կհավասարվի, թե՞ կնվազի 2019 թվականի համանման ցուցանիշից:
- (1) **23.3.** Ո՞ր երկներն են համարվում ԲՐԻԿՍ-ի (BRICS) անդամ երկներ:
- (2) **23.4.** Ինչպե՞ս կարող էք բացատրել այն հանգամանքը, որ 2020 թվականին Վրաստանի տնտեսական աճը կնվազի 4,8%-ով, իսկ Ադրբեջանի տնտեսական աճը՝ ընդամենը 2,6%-ով (փաստարկները դիտարկեք յուրաքանչյուր երկրի համար առանձին-առանձին):
- (1) **23.5.** Բացատրեք, թե ինչո՞վ է պայմանավորված այն հանգամանքը, որ 2020 թվականին Արևելյան Ասիայի և Խաղաղ օվկիանոսի ավազավի երկրների տարածաշրջաններում կանխատեսվում է փոքր-ինչ տնտեսական աճ, մինչդեռ մյուս տարածաշրջաններում՝ տնտեսական անկում:
- (2) **23.6.** Անվանեք այն տարածաշրջանը, որն ըստ կանխատեսումների 2020 թվականին կունենա տնտեսական ամենամեծ անկումը և այն տարածաշրջանը, որտեղ 2021 թվականի կանխատեսումների համաձայն արձանագրվելու է ամենացածր տնտեսական աճը:

[Անցնել առաջադրանքի. առաջին էջին , երկրորդ էջին , երրորդ էջին](#)

(4) 24. Վերլուծեք տրված տեղեկությունները և պատասխանեք հարցերին.

Այս ջրվեժը գտնվում է Արևմտյան կիսագնդի երկու պետությունների սահմանին: Պատմության մեջ հայտնի է ջրվեժի սառցակալման երկու փաստ: 1848 թվականի մարտի 29-ին տեղի ունեցավ տարօրինակ երևույթ՝ ջրվեժը դադարեց հոսել: Այդ երևույթին հանգեցրել էր ուժեղ քամին, որի հետևանքով տեղահանվել էր լճի մեջ գտնվող սառույցը: Սառույցի զանգվածը լճից տեղաշարժվել և արգելափակել էր քաքաքներից մեկի մոտակայքում հոսող գետը: Այդ երևույթը տևել է մոտավորապես 30 ժամ:

(1) 24.1. Ո՞ր ջրվեժի մասին է խոսվում տեքստում:

(1) 24.2. Ո՞ր լճի մասին է խոսվում տեքստում:

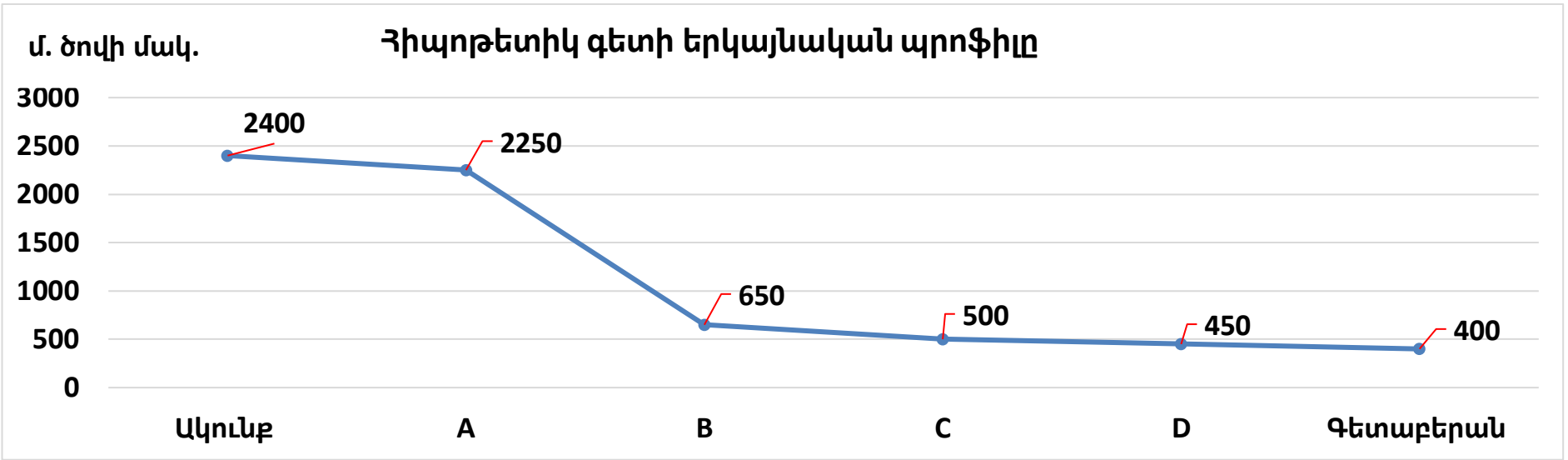
(1) 24.3. Դեպի ո՞ր գետն է տեղաշարժվել սառույցը:

(1) 24.4. Ո՞ր պետությունների սահմանին է գտնվում այդ ջրվեժը:

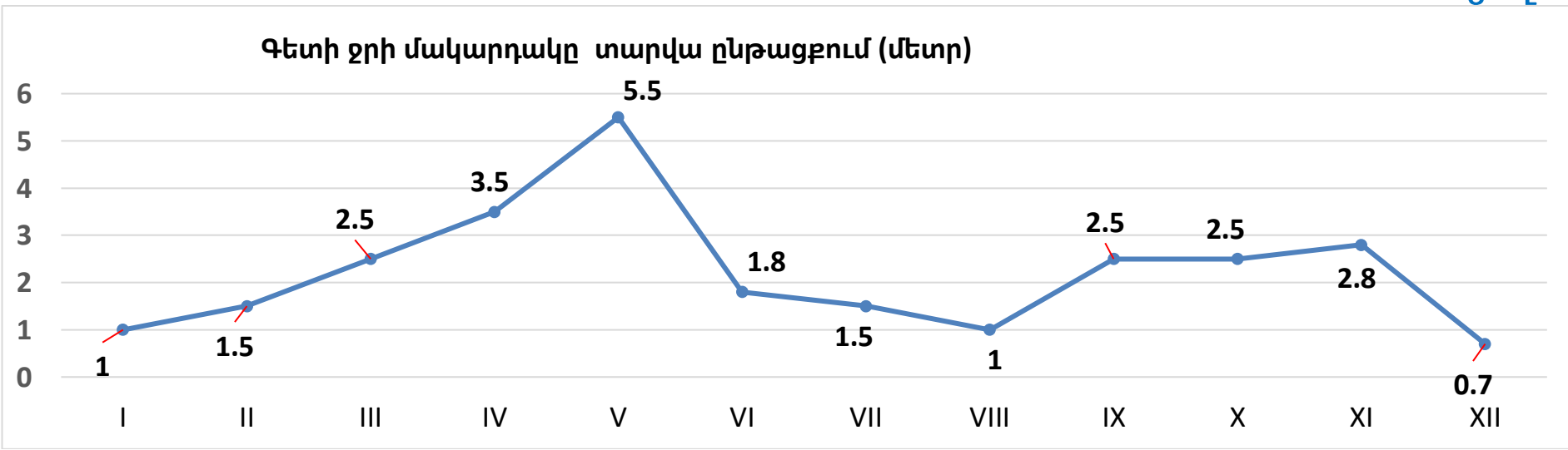
(9) 25. [Վերլուծեք տրված տեղեկությունները և պատասխանեք հարցերին.](#)

Տեքստում նկարագրված է գետ, որը հոսում է դեպի Հյուսիսային կիսագնդի մերձարևադարձային կլիմայական գոտի և պատկանում է Ատլանտյան օվկիանոսի ավազանին: Այն սկիզբ է առնում ծովի մակարդակից 2400 մետր բարձրության վրա, ավազանի մակերեսը հավասար է 1300 կմ²: Ամբողջ կիրճի երկայնքով գետին բնորոշ են քարվաստները, երկու տեղ հնարավոր է հանդիպել նաև փոքր բարձրության ջրվեժների: Կիրճի վերին հոսանքի լանջերը կազմված են հեշտությամբ քայքայվող ապարներից և որոշ տեղերում կան սողանքավտանգ տարածքներ, իսկ ցածր հոսանքի լանջերում տարածված է գետահովտային անտառ: Գետը տարեկան բերում է 1765 կմ³ ջուր: Կիրճի որոշ հատվածներում գետի էներգետիկ ներուժը բարձր է:

Անցնել. [գրաֆիկներին](#), [հարցերին](#)

Անցնել. [տեքստին](#), [հարցերին](#)

- (1) **25.1.** Ո՞ր հատվածում կունենա գետն ամենամեծ արագությունը:
 յ) ակունքից մինչև A կետը, ծ) A և B կետերի միջև,
 Ն) C և D կետերի միջև, Տ) D կետից մինչև գետաբերան:
- (1) **25.2.** Ելնելով գետի նկարագրից որոշեք գետի սնման աղբյուրները:
 I. ստորգետնյա ջրեր, II. անձրևային ջրեր, III. ձյան հալոցքի ջրեր,
 յ) միայն I և II, ծ) միայն I և III, Ն) միայն II և III, Տ) I, II և III:
- (1) **25.3.** Տարվա ո՞ր եղանակին է գրանցվում նշված գետի վարարման ժամանակահատվածը:
- (1) **25.4.** Հիմնավորեք այն, որ նկարագրված գետը գտնվում է այլ՝ նրանից ավելի մեծ գետի ավազանում:
- (1) **25.5.** Ելնելով գետի նկարագրությունից, բացատրեք, հնարավո՞ր է արդյոք փայտի լաստառաքումը (փայտեղենը գետով ուղարկել) նշված գետով:
- (1) **25.6** Հաշվարկեք գետում ջրի մակարդակի տատանման ամպլիտուդը (անպայման ցույց տվեք հաշվարկման գործընթացը):
- (2) **25.7.** Տեքստում նկարագրված տեղեկատվության հիման վրա, սողանքից բացի, անվանեք մեկ այլ բնական աղետ, որը տեսականորեն կարող է զարգանալ գետի կիրճում: Պատասխանը հիմնավորեք:
- (1) **25.8.** Որքա՞ն է կազմում գետի տարեկան ջրհոսքը:

Անցնել, [տեքստին](#), [գրաֆիկին](#)

➤ *Քարտեզի վերլուծություն- առաջադրանք № 26*

Հրահանգ

Ուշադիր ծանոթացեք տրված տեղագրական քարտեզին և պատասխանեք հարցերին: Պատասխանը գրառեք պատասխանների թերթիկում հատկացված համապատասխան տեղում: Միավորների քանակը սահմանվում է ըստ կոնկրետ առաջադրանքի:

(5) **26.** Կցված տեղագրական քարտեզի համաձայն պատասխանեք հարցերին.

(1) **26.1.** Ճկուղի գետի (ձգ. ՖՅՅԾԾ) վրա գտնվող կամրջից մոտավորապես ի՞նչ ազիմուտով է գտնվում Թորի գետի (ձգ.

ՕՐՐՕ) գետաբերանը:

ա) 15°

ծ) 170°

ճ) 215°

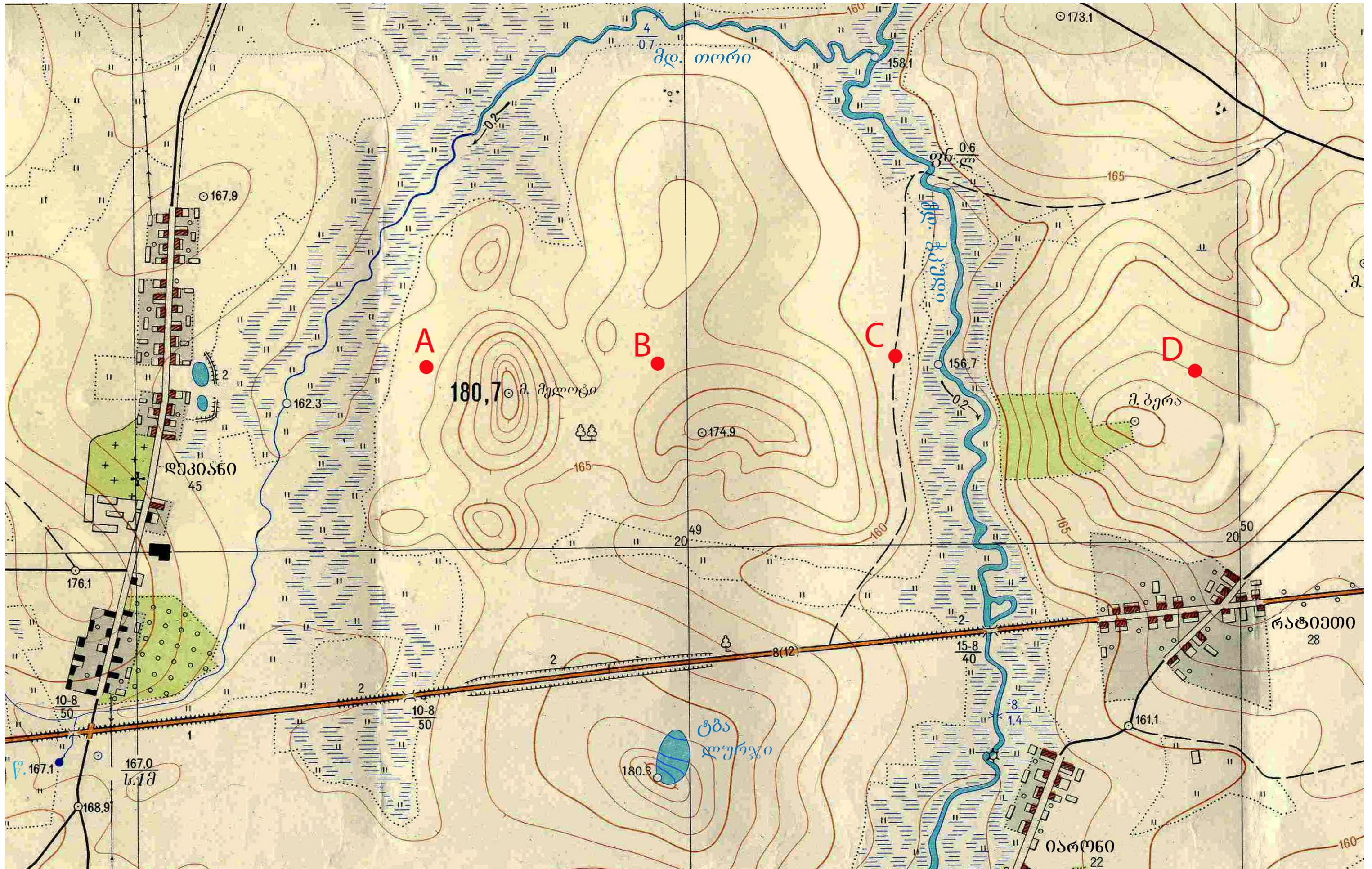
դ) 352°

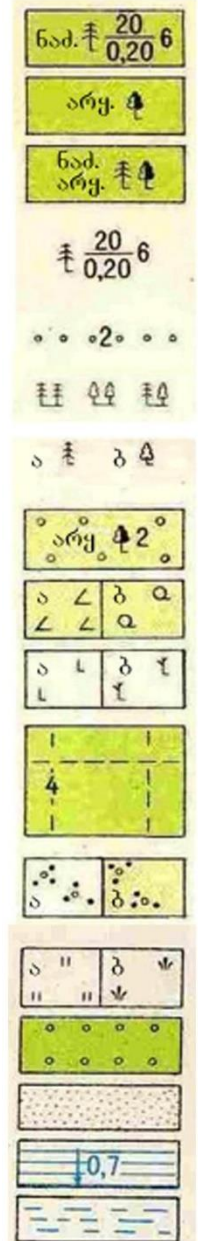
(1) **26.2.** Քարտեզի վրա նշված A, B, C, D կետերից ո՞րը չենք կարող տեսնել Ճկուղի գետի (ձգ. ՖՅՅԾԾ) վրա գտնվող կամրջից (նշեք բոլոր ճիշտ տարբերակները):

(1) **26.3.** Բացատրեք, առավելագույնը քանի՞ մետր կարող է լինել Բերա լեռան (ձ. ՆԵՐԱ) բացարձակ բարձրությունը:

(1) **26.4.** Բացատրեք, ինչո՞ւ է անհնար քարտեզի վրա ներկայացված Լուրջի լճի (ՆՆԻ ԼՈՒՐՋԻ) նման տեղադրությունը:

(1) **26.5.** Բացատրեք, ինչո՞ւ է անհնար Թորի գետի (ձգ. ՕՐՐՕ) շարժումը քարտեզի վրա ներկայացված հոսանքի ուղղությունը ցույց տվող սլաքի համաձայն:

რელიეფი

ძირითადი ჰორიზონტალები გავლებულია ყოველ 2,5 მეტრში
ა) ძირითადი ჰორიზონტალები
ბ) ძირითადი გამსხვილებული ჰორიზონტალები
გ) დამატებითი ჰორიზონტალები (ნახევრადჰორი-
ზონტალები)
დ) ჰორიზონტალების სიმაღლის ნიშნულები მ-ში
ე) კალთის დახრის მანველებლები (ბერგშტრიხები)

სიმაღლის ნიშნულები ა) ძირითადი ბ) ჩვეულებრივი

სიმაღლის ნიშნულები ორიენტირებით

ა) ცალკე მდგომი ქვები
ბ) ქვათაგროვა

ყორდანები
ორმოები

ფლატე (ბექი) (16-ხრამის სიღრმე მ-ში)

ხრამები და ღარტაფები

მცენარეული საფარი და ბრუნტი

წიწვოვანი ტყე

ფართოფოთლოვანი ტყე

შერეული ტყე

ხემცენარეების მახასიათებლები მ-ში: 20-საშუალო
სიმაღლე, 0,20-მერქნის საშუალო სისქე, 6-ხეებს
შორის საშუალო მანძილი

ტყის ვიწრო ზოლები და დაცვითი ტყის ნარგავები
(2- ხეების საშუალო სიმაღლე მ-ში)

ცალკეული კორომები

ორიენტირის მნიშვნელობის მქონე ცალკე მდგომი
ხეები: ა) წიწვოვანი ბ) ფართოფოთლოვანი

ახალგაზრდა წიწვოვანი (წერილნაზარდი) ტყე
ახალი ტყის ნარგავების სიმაღლე 4 მ-მდე (2- ხეების
საშუალო სიმაღლე მ-ში)

ა) ქარქვეული ტყე ბ) მეჩხერი ტყე

ა) განეხილი ტყე ბ) გადამწვარი და ძირზემხმარი ხეები

განაჩეხი ტყეში

4 განაჩეხის სიგანე მ-ში

ბუჩქნარი ა) ცალკე მდგომი ბუჩქები და ბუჩქების
დაჯგუფებები; ბ) ხშირი ბუჩქნარი

ა) მდელოს მცენარეულობა
ბ) ლელქაშის და ლერწმის ტიპის საფარი

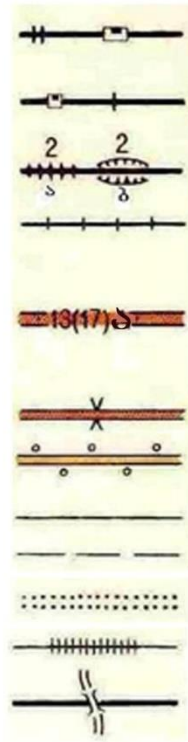
ხეხილის ბაღი

ქვიშნარი

გაუვალი და ძნელადგასავლელი ჭაობები
(0,7-ჭაობის სიღრმე მ-ში)

ადვილადგასავლელი ჭაობები

საბზარო მხელი

ორლიანდაგიანი რკინიგზა, სადგურები

ერთლიანდაგიანი რკინიგზა
ბაქნები, გზაგასაყარები

მიწაყრილებზე (ა) და ჩაღრმავებებში (ბ) გაყვანილი
რკინიგზები (2-სიმაღლე ან სიღრმე მ-ში)
ვიწროლიანდაგიანი რკინიგზა

გაუმჯობესებული გზატკეცილი (13-დაგებული საფარის
სიგანე, 17-მთელი გზის სიგანე სანიღვრეებს შორის მ-ში.
ა-საფარის სახეობა) (ა-ასფალტი, ქვ-ქვაფენილი)

გზატკეცილი
გაუმჯობესებული გრუნტის გზები გასწვრივი
მცენარეული ნარგავებით

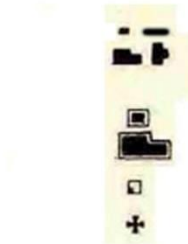
გრუნტის გზები
მინდვრის და ტყის გზები

ზამთრის გზები

ფინხფენილი (ჭაობზე გადასასვლელად)

რკინიგზაზე გადამავალი გზატკეცილები

დასახლებული პუნქტები და მათი წარწერები
ცალკეული შენობა-ნაგებობები

საცხოვრებელი და სხვა ტიპის ნაგებობები

გამორჩეულად ცეცხლგამძლე ნაგებობები
ცალკე მდგომი კარმიდამოები
ეკლესიები

კვარტლები

ცეცხლგამძლე ნაგებობების სიჭარბით

არაცეცხლგამძლე ნაგებობების სიჭარბით

ქალაქები - 2000-დან 10 000-მდე მცხოვრებით

დაბეები - 2000-ზე ნაკლები მცხოვრებით

სოფლები 20-დან 1000-მდე სახლების რაოდენობით

სოფლები 20-ზე ნაკლები სახლით

ცალკეული ადგილობრივი ნაგებობები

ქარხნები და ფაბრიკები

მოქმედი მადაროები

სასარგებლო წიაღისეულის მოპოვების ადგილები
თიხ.- მოპოვებული მასალა, 10 - კარიერის სიღრმე
მ-ში
ტორფის მოპოვება

საწვავის საწყობები

რადიოანძები და სატელევიზიო ანძები

წყლის წისკვილები

ქარის წისკვილები

საფუტკრეები

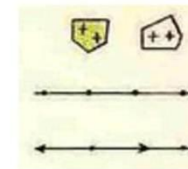
ანძის ტიპის ნაგებობები

მეტყვეის სახლები

სატელეფონო სადგურები

მეტეოროლოგიური სადგურები

ღირშესანიშნავი ძეგლები

სასაფლაოები

კავშირგაბმულობის სახეები

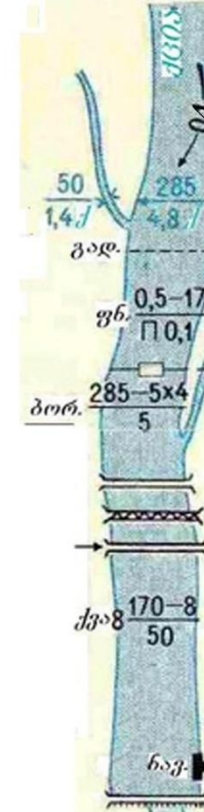
ხის საყრდენებიანი
ელექტროგადამცემი
სახეები

ჰიდროგრაფია

მდინარეები, ნაკადულები,
ტბები

შრობადი ნაკადები

წყლის კიდის ნიშნულები

ისრები უზენებენ მდინარის დინების მიმართულებას
(0,4-დინების სიჩქარე მ/წმ)

მდინარეების მახასიათებლები: 285-სიგანე და 4,8 სიღრმე
მ-ში; ქ - ფსკერის გრუნტის ტიპი

ფონები და მათი მახასიათებლები: 0,5 სიღრმე და 17 სიგრძე
მ-ში, ქ-ფსკერის გრუნტის ტიპი, 0,1 - დინების სიჩქარე მ/წმ

ბორნები: 285 - მდინარის სიგანე, 5X4-ბორნის ზომები
მეტრებში, 5 - ტვირთამწეობა ტონებში

ხის ხიდები

რკინის ხიდები

ქვის და რკინაბეტონის ხიდები

ხიდების მახასიათებლები: ქვა-სამშენებლო მასალა,
8 სიმაღლე წყლის დონიდან, 170 - ხიდის სიგრძე, 8 -სავალი
ნაწილის სიგანე მ-ში, 50 - ტვირთამწეობა ტონებში

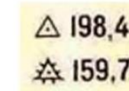
სანაპირო სამდინარო სივრცეების
მუდმივი ნიშნულები

ნავსაყუდელი
კაშხლები

ჭები

ქარის ძრავიანი ჭები

წყაროები

სახელმწიფო გეოდეზიური ქსელის პუნქტები
იგივე ნიშნულები ყორდანებზე

ტოპოგრაფიულ რუკაზე მიღებული შემოკლებები

ა	ასფალტი	აქ	აგურის ქარხანა
ჟ	ჯიხური	ფქ	ფქვილის ქარხანა
რქ.	რიყის ქვა	ტბრ	ტბორი
არყ.	არყის ხე	პრ.	პროექტორის ანძა
ფიჭ.	ფიჭვის ხე	წყ	წყარო
ნად.	ნაძვის ხე	სს	სასოფლო საკრებულო
წსწ.	წყალსაქანი	მე	მეარი
თიხ.	თიხა	კრამ.	კრამიტის ქარხანა
სჭ	საორიენტა- ციო ჭა	სკ.	სკოლა
ყაზ.	ყაზარმა	ლ.	ლამი
		ნახ	ქვანახშირი